

แบบรายงานผลวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ(Best Practice)

นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ปีการศึกษา๒๕๖๗ สำหรับผู้บริหาร

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ“We SMART Model”

รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

นางสาวธนันทน์ คำสาริรักษ์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แบบรายงานผลวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
“นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)”
ปีการศึกษา ๒๕๖๗ สำหรับผู้บริหาร

เรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ
“ We SMART Model”
รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

จัดทำโดย
นางสาวธนันทน์ คำสาริรักษ์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) “นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)” ปีการศึกษา ๒๕๖๗ สำหรับผู้บริหาร ชื่อผลงานเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม โรงเรียนวัดราชนัดดา (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเนื่องจากผู้จัดทำเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ถือเป็นหน้าหลักและหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการตามขั้นตอนการดำเนินงานที่ดี มีระบบการทำงานที่มีคุณภาพ ดังนั้นจึงได้มีการคิดค้นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยการศึกษาในรูปแบบการบริหารสถานศึกษาและองค์การต่างๆ ในที่สุดก็ได้รูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม มาเป็นนวัตกรรมประกอบการในการบริหารสถานศึกษา

รายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความร่วมมือของคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และอื่นๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการต่างๆ ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำรายงานในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

ธนันท์ คำสาริรักษ์

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
ข้อมูลการเข้าร่วมการคัดเลือกรางวัลนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning).....	๑
แบบรายงานผลการดำเนินงาน.....	๒
๑. ความสำคัญของนวัตกรรม.....	๒
๒. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย.....	๒
๓. กระบวนการและวิธี.....	๓
๔. ทฤษฎีหรือหลักการที่เกี่ยวข้อง.....	๖
๕. ผลลัพธ์และประสิทธิผล.....	๑๑
๖. ความยั่งยืนและการนำไปปรับใช้.....	๑๒
๗. บทเรียนที่ได้รับและข้อเสนอแนะ.....	๑๒
๘. บทสรุป/รางวัลที่ได้รับ/ผลงานที่ควรยกย่อง.....	๑๓
๙. ภาคผนวก.....	๑๔

ข้อมูลการเข้าร่วมการคัดเลือกรางวัลนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑

คำชี้แจง ให้ผู้สมัครกรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ดังนี้

๑. ประเภท

☒ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครูผู้สอน

๒. ระดับชั้นที่สอน (ครูผู้สอน)

☐ ระดับปฐมวัย

☐ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

☐ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

☐ ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

๓. ชื่อผลงาน

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model”
รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๔. ผู้เสนอผลงาน

ชื่อผู้เสนอผลงาน นางสาวธนันท์ คำสาริรักษ์

สถานศึกษา/หน่วยงาน โรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์)

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๖๕๓๘๒๐๗๐

E-mail thananan28sitang09@gmail.com

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นผลงานของ นางสาวธนันท์ คำสาริรักษ์ ตำแหน่ง
รองผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์) จริง

ลงชื่อ .....

(นายอภิวัฒน์ งามการ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรำพันฯ

วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

แบบรายงานผลการดำเนินงาน

๑. ความสำคัญของนวัตกรรม

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กำหนดให้ผู้เรียนต้องมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ รวมถึงการพัฒนาผู้บริหาร และครู ทั้งระบบ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาและนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้สนองและรองรับภายใต้การเปลี่ยนแปลง โดยมีการนำหลักแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ในการสร้างรูปแบบบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นผลให้ต้องศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ นำมาสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียนและกำหนดภารกิจ หน้าที่ได้อย่างเหมาะสม มีการจัดงานที่ทำให้เหมาะสมกับคน ความรู้ ความสามารถ ทำให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดในการปฏิบัติงาน

ดังนั้นจึงได้มีการคิดค้นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาและองค์การต่างๆ ในที่สุดก็ได้รูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ซึ่งการบริหาร “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม เป็นการบริหารงานที่ยึดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ผ่านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participative Management) โดยน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governances) มาเป็นฐานรากการบริหาร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยขับเคลื่อนการบริหารงานโดยทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาด้วยวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม เพื่อสร้างคุณค่าให้กับโรงเรียนผ่านกระบวนการจัดการความรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

๒. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

๒.๑ เพื่อสร้างเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

๒.๒ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้รูปแบบการบริหารมุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๓. กระบวนการและวิธี

๓.๑ การวางแผน (Plan)

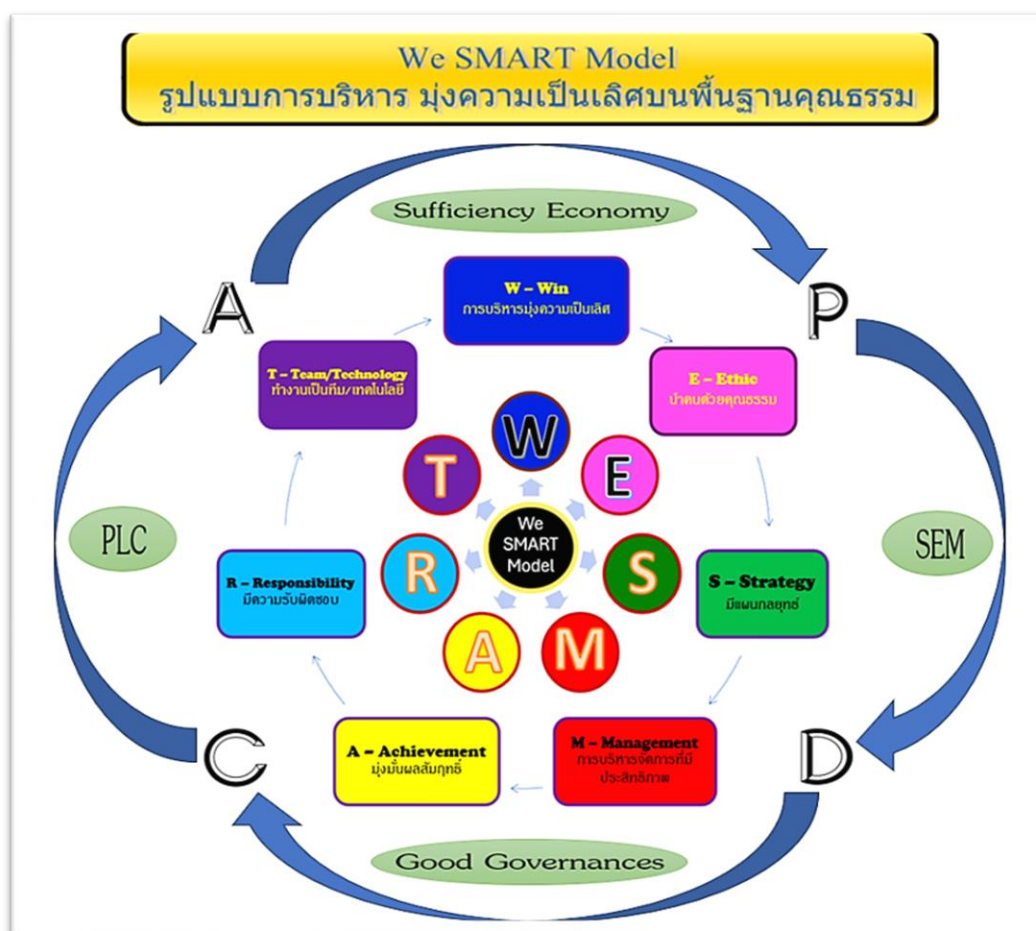
๓.๑.๑ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ด้วยการ SWOT โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

๓.๑.๒ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดรูปแบบขอบข่าย และแนวทางในการพัฒนา และแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา

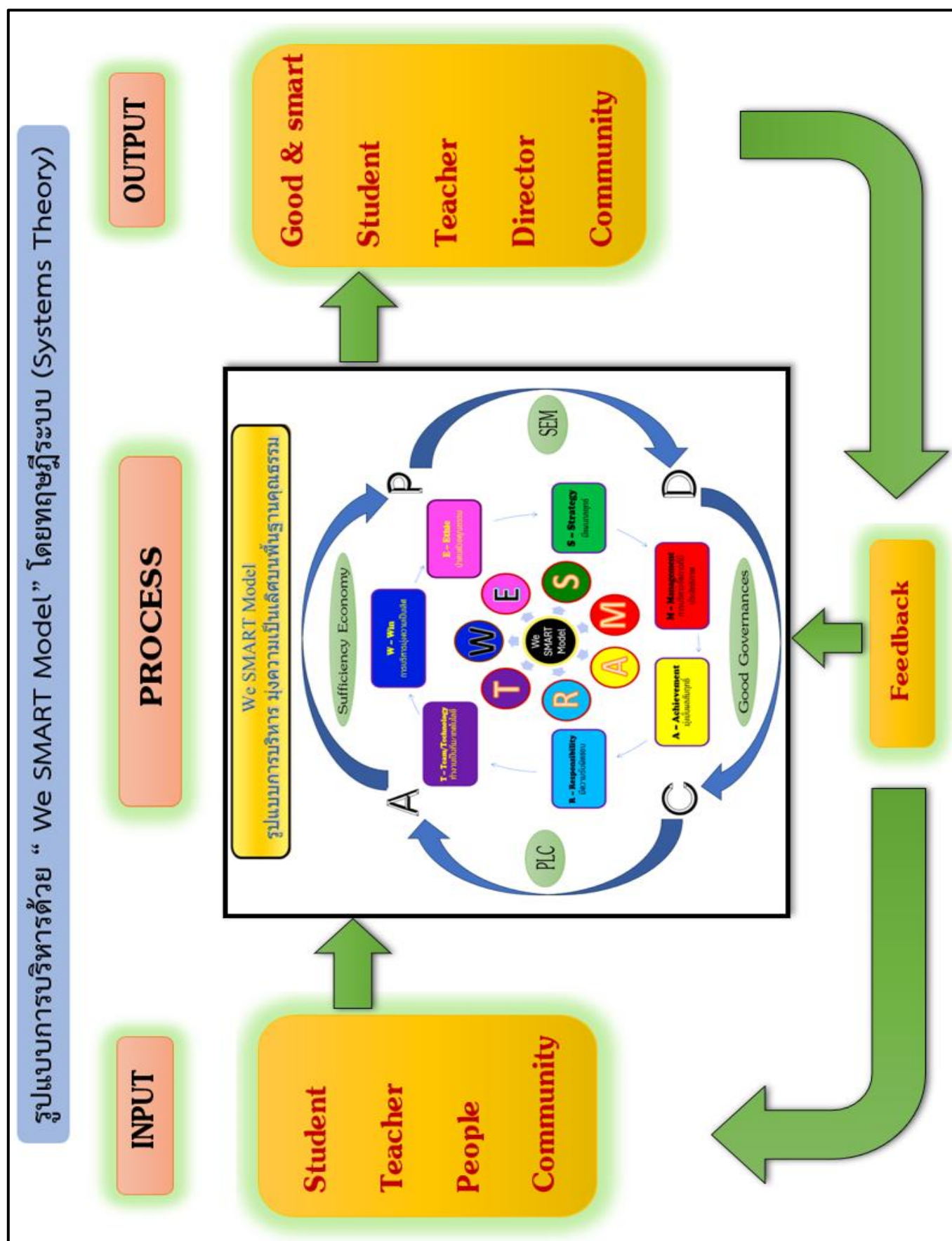
๓.๑.๓ สร้างรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และเอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการสร้างเครื่องมือชิ้นนี้ใช้ชื่อว่า “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๓.๒ การลงมือปฏิบัติ (Do)

เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อนำนวัตกรรมรูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ไปใช้ดำเนินงานในทุกภาคส่วนโรงเรียน ต้องมีการกำหนดแนววิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เน้นการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม เพื่อสร้างคุณค่าให้กับโรงเรียนผ่านกระบวนการการจัดการความรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

กระบวนการรูปแบบการบริหารด้วย “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ดังนี้

ซึ่งกระบวนการรูปแบบการบริหารด้วย “ We SMART Model” สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบหลักได้ ๓ ส่วนใหญ่ ดังนี้

๓.๒.๑ สิ่งที่ป้อนเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยต่างๆ หรือองค์ประกอบแรก นำไปสู่การดำเนินงาน ของระบบ โดยรวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการของระบบนั้นๆ ในระบบการศึกษา ตัวป้อน เข้าไปได้แก่ ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน อาคารสถานที่ งบประมาณ และอื่นๆ เป็นต้น

๓.๒.๒ กระบวนการ (Process) หมายถึง วิธีการ ที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของโรงเรียน ซึ่งได้นำการบริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบ “We SMART Model” **รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม** ประกอบด้วย

๑) W: Win	หมายถึง	การบริหารมุ่งความเป็นเลิศ
๒) E: Ethic	หมายถึง	นำคนด้วยคุณธรรม
๓) S: Strategy	หมายถึง	มีแผนกลยุทธ์
๔) M: Management	หมายถึง	การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
๕) A: Achievement	หมายถึง	มุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์
๖) R: Responsibility	หมายถึง	มีความรับผิดชอบ
๗) T: Team/Technology	หมายถึง	ทำงานเป็นทีม/เทคโนโลยี

การบริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบ “We SMART Model” **รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม** ได้นำเสนอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นตัวควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งสามารถนำไปสู่การบริหารได้อย่างมีแบบแผน โดยกำกับติดตามวงจรคุณภาพ โดยใช้ **ทฤษฎีวงจรเดมมิง (Deming cycle)** ดังนี้

๑. การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องร่วมวางแผนกันตรวจสอบข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพการดำเนินงาน การศึกษาของโรงเรียนร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหา ร่วมกันกำหนดสภาพความต้องการ ร่วมมือกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา กำหนดกิจกรรมนำไปทำแผนพัฒนาสภาพปัจจุบัน การดำเนินการและปัญหาศึกษาสภาพปัจจุบัน การดำเนินการของโรงเรียน งบประมาณ บุคลากรที่รับผิดชอบ สำหรับการวางแผนโรงเรียนได้นำรูปแบบการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานในประเด็น หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม และหลักการคืนอำนาจมาใช้ในการวางแผน

๒. การปฏิบัติ (Doing) ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำแผนปฏิบัติราชการประจำปีลงสู่การปฏิบัติตามโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างเป็นระบบตลอดปีการศึกษานำเครือข่ายการเรียนรู้มาเป็นตัวช่วยเสริมในการจัดการศึกษา ทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และแหล่งเรียนรู้ สำหรับการปฏิบัติ โรงเรียนได้นำรูปแบบการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานในประเด็นหลักการบริหารจัดการตนเอง หลักการมีส่วนร่วม มาใช้เสริมในการปฏิบัติ

๓. การตรวจสอบ การนิเทศ (Check) เมื่อคณะครูนำแผนงานโครงการต่างๆสู่การปฏิบัติ ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ คอยนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการปฏิบัติ แก้ไขปรับปรุงให้ทันท่วงที่อยู่เสมอ โรงเรียนได้นำรูปแบบการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานในประเด็นหลักการกระจายอำนาจหลักการมีส่วนร่วมมาใช้เสริมในการปฏิบัติ

๔. การประเมินผลและการปรับปรุง (Action) เป็นการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ หรือเป็นการประเมินหลังสิ้นแต่ละภาคเรียน ซึ่งโรงเรียนมีการประเมินอย่างน้อยปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง โรงเรียนได้นำรูปแบบการบริหารที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานในประเด็น หลักการกระจายอำนาจหลักการมีส่วนร่วมหลักการคืนอำนาจและหลักการตรวจสอบถ่วงดุล มาใช้เสริมในการปฏิบัติ

๓.๒.๓ ผลลัพธ์ (Output) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบ หมายถึง ความสำเร็จในลักษณะต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล ในระบบการศึกษา นั่นคือ สถานศึกษาได้รับการพัฒนาทุกฝ่ายงาน ซึ่งผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ได้เรียนรู้และพัฒนาให้เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ตามมาตรฐานของโรงเรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือชุมชน ก็มีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๓.๓ การตรวจสอบ (Check)

เป็นการประเมินผลและตรวจสอบการบริหารโรงเรียนจากการใช้วัตรกรรมการบริหารแบบ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๓.๔ การสะท้อนผล (Action)

๓.๔.๑ ศึกษาปัญหาอุปสรรค จุดบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการ การศึกษาโดยใช้การบริหารแบบ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๓.๔.๒ นำการบริหารแบบ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓.๔.๓ เผยแพร่การบริหารแบบ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๔. ทฤษฎีหรือหลักการที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model ” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ยึดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ผ่านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participative Management) โดยน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governances) มาเป็นฐานรากการบริหาร สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยขับเคลื่อนการบริหารงานโดยทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาด้วยวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการ

บริหารงานตามรูปแบบของ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม มีดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ได้แก่

๑. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่า โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษา จึงควรมีอำนาจมีอิสระในการตัดสินใจดำเนินการ

๒. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน

๓. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน (Return Power to People) การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่างๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

๔. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติการตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของ ส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี

๕. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามนโยบายของชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

๑. วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน
๒. กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย
๓. กำหนดกลยุทธ์ / วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ
๔. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
๕. ประเมินตนเอง / ประเมินภายใน
๖. รายงานประจำปี / รายงานการประเมินตนเอง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วม นั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดๆ ก็ตามโดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์ ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning)

ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ยังได้น้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ลงสู่การปฏิบัติโดยเริ่มจากผู้บริหาร ครู และลงสู่ผู้เรียนเพื่อสานต่อพระราชปณิธานและเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันความคิด การกระทำ และสถานะภาพของตนเองรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบ ๒ เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ คุณธรรม ๒ ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และ ๔ มิติ ได้แก่ วัตถุ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งหลักธรรมาภิบาลของการบริหาร

องค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governances) อันประกอบด้วย

๑. หลักนิติธรรม
๒. หลักคุณธรรม
๓. หลักความโปร่งใส
๔. หลักการมีส่วนร่วม
๕. หลักความรับผิดชอบ
๖. หลักความคุ้มค่า

มาเป็นฐานรากการบริหาร ซึ่งทำให้เกิดการรวมตัว ร่วมมือร่วมใจ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้มีความรู้ในชุมชนนั้น บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ หรือที่เรียกว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ได้ประยุกต์ใช้หลักการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกัน คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก(Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor)แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ อย่างมีความหมาย(Meaningful Learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลาย วิธี เช่น

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)

ซึ่งการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม ยังได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้บริหาร สามารถเห็นภาพรวมขององค์กรทั้งหมดตามหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาองค์การในลักษณะระบบนั้นจะก่อให้เกิดการวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาขององค์การทั้งระบบ ประกอบไปด้วย

๑. ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เงิน หรือข้อมูลที่ใช้ในการผลิตหรือการบริการ

๒. กระบวนการ (Process) จากการใช้เทคโนโลยีและหน้าที่ในทางการบริหารตัวป้อนนำไปสู่กระบวนการแปรรูปในโรงเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน กับเป็นส่วนหนึ่งของการแปรรูปหรือกระบวนการเรียนรู้ซึ่งทำให้นักเรียนกลายเป็นพลเมืองที่มีการศึกษาซึ่งสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมต่อไป

๓. ผลผลิต (Output) ได้แก่ผลผลิตกันต์และการบริการขององค์การทางการศึกษาผลิตและแจกจ่ายความรู้

๔. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือสารสนเทศเกี่ยวกับผลผลิตหรือกระบวนการขององค์การซึ่งมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกตัวป้อนระหว่างวงจรต่อไปข้อสารสนเทศเช่นนี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในกระบวนการแปรรูปและผลผลิตในอนาคต

๕. สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบองค์การได้แก่แรงผลักดัน (Forces) ทั้งด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจที่มาปะทะกับองค์การ การติดตาม และพัฒนา

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม โดยวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA (Deming Cycle) ที่ผู้บริหารได้นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสถานศึกษาประกอบด้วย

๑) Plan คือ การวางแผน

๒) DO คือ การปฏิบัติตามแผน

๓) Check คือ การตรวจสอบ

๔) Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม

เมื่อได้บริหารงานสถานศึกษาตามวงจร PDCA หมุนครบรอบวงจร ส่งผลทำให้การบริหารงานสถานศึกษาเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบการบริหารให้ครอบคลุมทุกมิติ มุ่งเน้นการพัฒนาและบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ผสมผสานการ PLC ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

๕. ผลลัพธ์และประสิทธิผล

๕.๑ โรงเรียนมีรูปแบบในการบริหารสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

๕.๒ บุคลากรมีขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานให้บรรลุจุดหมายทั้งโดยส่วนตัวและหน่วยงาน

๕.๓ นักเรียนมีแนวโน้มในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

๕.๔ นักเรียนมีการพัฒนาทั้งในด้านวิชาการและคุณธรรมจริยธรรมโดยมีการกระบวนการการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมและการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

๕.๕ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๕.๖ โรงเรียนมีบรรยากาศที่ดีทั้งทางด้านกายภาพและทางด้านสังคม

๕.๗ โรงเรียนผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยและได้รับรางวัลเกียรติยศในด้านต่างๆ

๖. ความยั่งยืนและการนำไปปรับใช้

การบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงรุก (Active Learning) ด้วยรูปแบบ “ We SMART Model” รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม เกิดความสำเร็จความยั่งยืนและการนำไปปรับใช้ได้ เนื่องจากปัจจัย ดังต่อไปนี้

๖.๑ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม แบบมีส่วนร่วมในการบริหาร

๖.๒ โรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์) มีกระบวนการกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบ มีการติดตามแบบกัลยาณมิตรธรรมเป็นระยะๆ

๖.๓ คณะครูโรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์) ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในทุกขั้นตอน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

๖.๔ นักเรียนโรงเรียนวัดรำพัน (สุขสวัสดิพิชาญราษฎร์) ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นอย่างดี

๖.๕ คณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และร่วมระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

๖.๖ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนส่งเสริมการทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน

๖.๗ คณะผู้บริหารและศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑ ได้ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ อย่างต่อเนื่อง

๖.๘ องค์กรภายนอกอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานสถานศึกษา

๗. บทเรียนที่ได้รับและข้อเสนอแนะ

๗.๑ การบริหารสถานศึกษาโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นกรอบการบริหารทำให้การบริหารนั้นครอบคลุมได้ทุกมิติ อันส่งผลถึงการพัฒนาทางด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเป็นเครื่องควบคุมการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีคุณภาพ

๗.๒ การบริหารเพื่อเป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและสังคมในยุคปัจจุบัน

๗.๓ การทำงานเพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมาย สิ่งสำคัญ คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ทำให้กับทีมงาน สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของคณะครู นักเรียนและชุมชน รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๘. บทสรุป/รางวัลที่ได้รับ/ผลงานที่ควรยกย่อง

๘.๑ รางวัล “ผลงานที่มีคุณภาพ ระดับดีเด่น การประกวดคัดเลือกสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) ในการแก้ไขปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ของผู้เรียน ประจำปี ๒๕๖๖” จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๑

๘.๒ รางวัล “ระดับ ดีเยี่ยม การประกวดบทเรียนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลทางการเรียนรู้ของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา (School Lunch Digital Learning :SLDL)” จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๘.๓ รางวัล “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย” รอบที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ สำหรับเด็กปฐมวัย จากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๘.๔ รางวัล “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย” รอบที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘ สำหรับเด็กประถมศึกษา จากมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก

เอกสารประกอบ
รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ “ We SMART Model ”
รูปแบบการบริหาร มุ่งความเป็นเลิศบนพื้นฐานคุณธรรม

๑) W: Win หมายถึง การบริหารมุ่งความเป็นเลิศ

๒) E: Ethic หมายถึง นำคนด้วยคุณธรรม

๓) S: Strategy

หมายถึง

มีแผนกลยุทธ์

แผนปฏิบัติการ

ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘

โรงเรียนวัดรำพันฯ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด...

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง...

ทิศทางการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดรำพันฯ

วิสัยทัศน์

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
พัฒนาองค์กรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

๑. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. พัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลงยุคสมัย และก้าวทันเทคโนโลยี
๓. พัฒนาระบบการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการคิด การปฏิบัติงานจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
๔. ส่งเสริมและสนับสนุน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณครู พัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ และทำงานเต็มศักยภาพ
๕. พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการของผู้บริหารให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

คำนิยาม

ข้อสำคัญ รับผิดชอบ ร่วมใจสามัคคี

เป้าประสงค์

๑. ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
๒. ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๓. ผู้เรียนสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ครูสามารถจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการคิดการปฏิบัติงานจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
๕. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
๖. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นิยามวิสัยทัศน์

เรียนดี หมายถึง นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสำหรับนักเรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

มีคุณธรรม หมายถึง นักเรียนมีความประพฤติแสดง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา และอัตลักษณ์ด้านคุณธรรมของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ จนเป็นลักษณะนิสัย

ก้าวทันเทคโนโลยี หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงานได้เหมาะสมตามวัย และศักยภาพของนักเรียน

สู่ชีวิตพอเพียง หมายถึง นักเรียนยึดมั่น และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

จิตผ่องใส กาย ใจ สุจริต

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

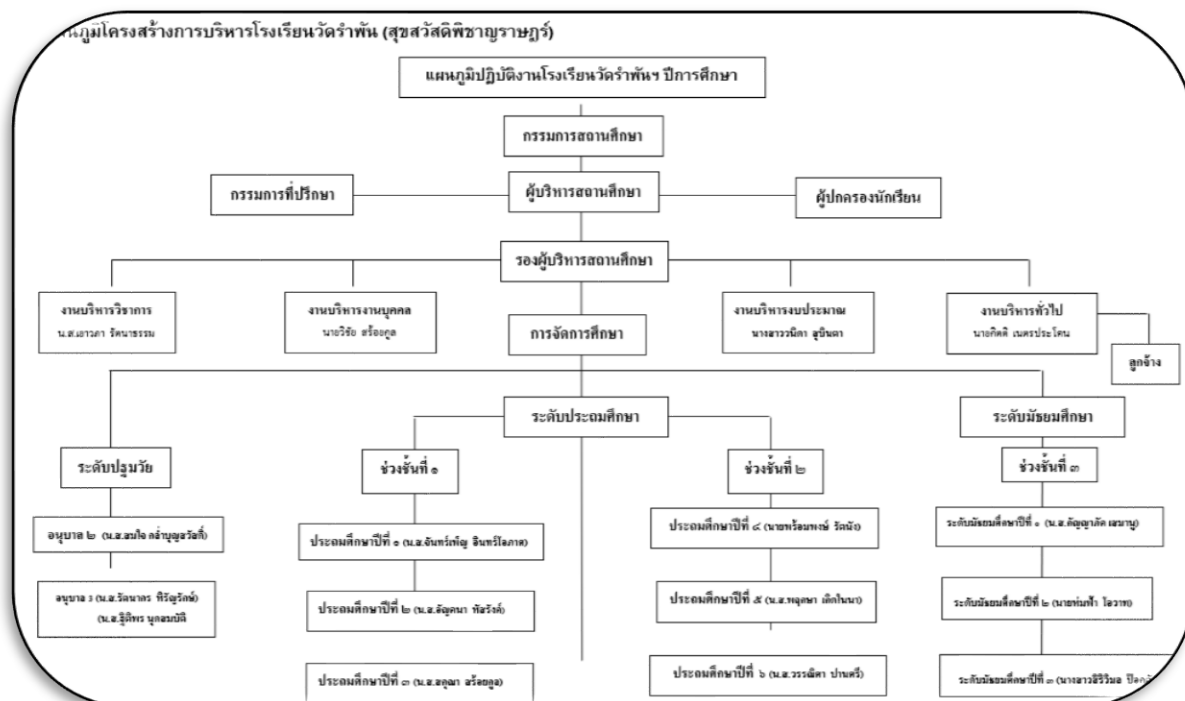
เสริมสร้างคุณธรรม นำสู่ชีวิตพอเพียง

๔) M: Management

หมายถึง

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๕) A: Achievement หมายถึง มุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์

๖) R: Responsibility หมายถึง

มีความรับผิดชอบ

๓) T: Team/Technology หมายถึง ทำงานเป็นทีม/เทคโนโลยี

